

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/63/2023
Identifikačné číslo spisu:	2319010093
Dátum vydania rozhodnutia:	20.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2319010093.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 20. decembra 2023 v Bratislave v trestnej veci obvineného Š. N. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/57/2022, z 11. októbra 2022 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Š. N. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/12/2019, z 27. marca 2019 bol obvinený Š. N. uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na skutkovom základe, že

dňa 22. augusta 2018 v čase okolo 14:00 hod. zazvonil na zvonček poškodeného F.J. Z., nar. XX. A. XXXX, v bytovom dome na ulici D. XX v Š., ktorý ho vpustil do bytového domu a keď otvoril dvere do svojho bytu na X. poschodí, aby pozrel na chodbu, obžalovaný sa cez ne následne bez pozvania poškodeného fyzicky pretlačil dovnútra, kde poškodený začal cúvať do ďalších dverí, obžalovaný ho oboma rukami otvorenou dlaňou sotil do oblasti chrbta, následkom čoho poškodený padol na zem, následne sa poškodený zdvihol zo zeme a vybehol von zo svojho bytu, aby si zavolať pomoc, pričom počas tohto času obžalovaný z bytu odcudzil telefón zn. Samsung A5 a odišiel.

Za to bol menovanému uložený podľa § 188 ods. 2, § 41 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 5, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 6 (šesť) mesiacov; pričom na výkon trestu odňatia slobody bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolania podaného obvineným

rozhodol (prvýkrát) uznesením, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019 tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Na podklade dovolania obvineného Š. N. podaného proti naposledy citovanému rozhodnutiu odvolacieho súdu, najvyšší súd rozsudkom, sp. zn. 1Tdo/32/2021, zo 4. júla 2022, vrátane vzatia menovaného do väzby a zamietnutí žiadosti obvineného o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, rozhodol: „I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019 bol porušený zákon v ustanoveniach § 188 ods. 2 písm. d), § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, § 194 ods. 2 písm. d, § 140 písm. c) Trestného zákona a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného Š. N.. II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019 zrušuje. Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Trnave prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol“.

Krajský súd v Trnave poradím svojim druhým rozhodnutím, rozsudok súdu prvého stupňa, sp. zn. 31T/12/2019, z 27. marca 2019 podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušil v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvineného Š. N. uznal za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, na tomto skutkovom základe

dňa 22. augusta 2018 v čase okolo 14:00 hod. zazvonil na zvonček poškodeného F. Z., nar. XX. A. XXXX, v bytovom dome na ulici D. XX v Š., ktorý ho vpustil do bytového domu a keď otvoril dvere do svojho bytu na X. poschodí, aby pozrel na chodbu, obžalovaný sa cez ne následne bez pozvania poškodeného fyzicky pretlačil dovnútra, kde poškodený začal cúvať do ďalších dverí, obžalovaný ho oboma rukami otvorenou dlaňou sotil do oblasti chrbta, následkom čoho poškodený padol na zem, následne sa poškodený zdvihol zo zeme a vybehol von zo svojho bytu, aby si zavolať pomoc, pričom počas tohto času obžalovaný z bytu odcudzil mobilný telefón zn. Samsung A5 a odišiel.

Za to mu Krajský súd v Trnave podľa § 188 ods. 1, § 41 ods. 1, 38 ods. 2, ods. 5, 37 písm. h), § 37 písm. m) Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia.

Obvinený Š. N. podal prostredníctvom obhajcu proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku [bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia]. Ďalej obvinený namietal konanie na súde prvého stupňa podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku, pretože vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku, a to v spojitosti s vyššie uvedeným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi obvinený v podstate namietal:

„Mám za to, že v mojom prípade bolo zásadným spôsobom porušené moje právo na obhajobu, a to najmä v tom smere, že v konaní nebolo preukázané, že som svojim konaním naplnil skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona v spojení s ust. § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona ako ani prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona. V danom smere poukazujem na to, že na naplnenie skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1 Trestného zákona sa vyžaduje, aby páchatel proti inému použil násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci. Pri zločine lúpeže sa jedná o úmyselný trestný čin (§ 15 Trestného zákona), t. j. na naplnenie dotknutej skutkovej podstaty sa vyžaduje, aby páchatel mal úmysel použiť

násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia ako aj úmysel zmocniť sa cudzej veci v tom istom okamihu, keď pácha daný trestný čin. Nepostačuje len naplnenie jednej alebo len druhej zložky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, t. j. nepostačuje, že páchatel použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia proti inému bez toho, aby mal úmysel zmocniť sa cudzej veci ako ani to, že páchatel síce má úmysel zmocniť sa cudzej veci, avšak nepoužije proti inému násilie ako ani hrozbu bezprostredného násilia. Na druhej strane nepostačuje ani to, že by páchatel proti inému síce použil násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia, avšak bez úmyslu zmocniť sa cudzej veci v danom okamihu, pričom až následne by sa rozhodol, že sa po tomto akte aj zmocní cudzej veci. Na naplnenie dotknutej skutkovej podstaty zločinu lúpeže je potrebné, aby obe uvedené zložky (úmysel použiť proti inému násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia ako aj úmysel zmocniť sa cudzej veci) boli prítomné súčasne už na začiatku páchania skutku. Kvalifikovaná skutková podstata zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 2 písm. d) Trestného zákona v spojení s ust. § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona je následne naplnená, ako konanie, uvedené v ust. § 188 ods. 1 Trestného zákona smeruje proti chránenej osobe - osobe vyššieho veku. V mojom prípade však v súlade s vykonaným dokazovaním (v prípravnom konaní ako aj v konaní na súde) nebolo preukázané, že by som sa ja vyššie uvedeným spôsobom naplnil skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, k čomu som v konaní ústne ako aj písomne navrhol vykonanie nevyhnutných dôkazov, ktoré však konajúci súd nevykonával.

Rovnako som svojím konaním nenaplnil ani skutkovú podstatu prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona, keďže ja som neoprávnene nevnikol do obydľia poškodeného, ani som tam neoprávnene nezotrval. Ako je aj nižšie uvedené ja som sa s poškodeným poznal, on mi aj kupoval jedlo a nápoje (k tomu som v konaní navrhol aj zabezpečenie kamerového záznamu z predajne P. na R. v C.) a v ten deň mi on sám otvoril dvere na byte a pozval ma dovnútra (k uvedenému som v konaní navrhoval aj vykonanie znaleckého dokazovania ohľadom posúdenia vierohodnosti výpovede poškodeného). V tejto súvislosti už vonkoncom nie je zrejmé, ako môže byť moje konanie kvalifikované aj podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa ust. § 194 ods. 2 písm. d) Trestného zákona v spojení s ust. § 140 písm. c) Trestného zákona, t. j. pre spáchanie tohto prečinu z osobitného motívu - v úmysle zakryť alebo uľahčiť iný trestný čin. Ako je aj v tomto podaní vysvetlené, ja som k poškodenému nešiel s úmyslom spáchať žiaden trestný čin a ani som nechcel zakryť ani uľahčiť žiaden trestný čin. K poškodenému som išiel na návštevu, na ktorú ma on sám pozval a sám ma dobrovoľne pustil do bytu. Na preukázanie týchto skutočností som v konaní navrhol aj dôkazy, ktorých vykonanie konajúci súd nedôvodne zamietol, ako to vysvetľujem nižšie v tomto podaní.

Ja som v konaní navrhol, aby konajúci súd vykonal nasledovné dôkazy: 1. vykonanie znaleckého dokazovania pribratím znalca z odboru psychológie, odvetvie klinickej psychológie dospelých vo vzťahu k mentálnej úrovni, schopnosti správne vnímať a reprodukovat' udalosti, skúmania všeobecnej a špecifickej vierohodnosti výpovede vo vzťahu k poškodenému a k jeho výpovediam (písomné podanie z 22. februára 2019), 2. vyžiadanie si lekárskeho oznámenia od všeobecného lekára MUDr. H., vykonávajúcej lekársku prax v rámci I., I., a to v smere predpísaných liekov v období augusta roku 2018 (rozhodné obdobie vo vzťahu k skutku z 22. augusta 2018) poškodenému (písomné podanie zo 4. marca 2019), 3. vyžiadanie si kamerového záznamu z predajne P. na R. v C. (aj ústny návrh na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019).

Uvedený návrh na pribratie znalca som v konaní navrhoval z dôvodu, že v tomto konaní je celé vznesenie obvinenia mojej osobe ako aj podanie obžaloby a moje odsúdenie založené na jedinom dôkaze, a to na výpovedi poškodeného, ktorá výpoveď nie je riadne podporená žiadnym z iných vykonaných dôkazov. Zároveň vo výpovediach poškodeného (z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní) sa vyskytli závažné rozpory. Tu uvádzam, že v prípravnom konaní dňa 22. augusta 2018 poškodený napríklad neuvádzal, že by som si od neho ja mal pýtať v rámci páchania skutku nejaké finančné prostriedky, pričom toto uviedol až na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019, ďalej poškodený v prípravnom konaní vypovedal, že som ho mal sotiť, keď mi stál chrbtom (t. j. mal som ho sotiť od chrbta), pričom na hlavnom pojednávaní vypovedal, že v čase, keď som ho mal sotiť, sme stáli tvárou v tvár (t. j. čelom k sebe), na hlavnom pojednávaní poškodený vypovedal, že som ho mal zatlačiť dverami od bytu, až spadol na zem, pričom v prípravnom konaní nič také neuvádzal. Uvedené rozpory poškodený na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019 nevedel vysvetliť ani po tom, ako mu bola predložená jeho výpoveď z prípravného konania za účelom odstránenia rozporov oproti jeho výpovedi z

hlavného pojednávania. Rozpory vo výpovedi poškodeného sú mimoriadne závažného charakteru v smere priebehu skutku a v smere naplnenia skutkovej podstaty stíhaného zločinu lúpeže a prečinu porušovania domovej slobody, a to najmä v situácii, keď výpoveď poškodeného je jediným ‚usvedčujúcim‘ dôkazom v konaní, ktorý nie je podporený v smere priebehu skutku žiadnym z iných vykonaných dôkazov, a to ani nepriamym, navyše výpoveď poškodeného je spochybnená aj výsluchmi iných svedkov (sv. U. a sv. Š.), ako je uvedené nižšie v tomto podaní. Vzhľadom na závažné rozpory vo výpovedi poškodeného je teda namieste v konaní skúmať schopnosť poškodeného riadne vnímať a reprodukovat’ prežité udalosti, a to vykonaným znaleckým dokazovaním. Zároveň vzhľadom na to, že výpoveď poškodeného je jediným priamym dôkazom v konaní, ktorý nie je podporený inými vykonanými priamymi alebo nepriamymi dôkazmi, ale naopak tento dôkaz je inými dôkazmi spochybnený, je namieste znalecky skúmať aj prítomnosť znakov všeobecnej a špecifickej vierohodnosti výpovede poškodeného, ako to vyplýva aj z ustálenej súdnej praxe, kedy v prípadoch, keď je skutkový stav vo veci objasňovaný len jedinou výpoveďou poškodeného ako priamym dôkazom, tak je potrebné aj v súlade so zásadou in dubio pro reo, aby tento priamy dôkaz bol riadne podporený inými nepriamymi dôkazmi tak, aby vo veci neboli dané dôvodné pochybnosti. Zároveň je poškodený osobou vyššieho veku (ročník narodenia XXXX), pričom ako uviedol na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019, užíva aj lieky predpísané lekárom (podľa výpovede sv. Š. v kombinácii s alkoholom), tak je dôvodné, aby aj tieto skutočnosti boli znalecky skúmané v súvislosti s vierohodnosťou výpovede poškodeného. Aj v tejto súvislosti som žiadal konajúci súd, aby si vyžiadal oznámenie od ošetrojúcej lekárky poškodeného MUDr. R. ohľadom liekov predpísaných poškodenému, keďže aj užívané lieky môžu mať vplyv na vnímanie a reprodukovanie reality poškodeným ako aj na všeobecnú a špecifickú vierohodnosť jeho výpovede, pričom podľa mojich vedomostí mal poškodený v čase skutku (dňa 22. augusta 2018) užívať napr. aj liek Zopiklon a liek Stilnox.

Čo sa týka môjho návrhu na zabezpečenie kamerového záznamu z predajne P. na R. v C., tak vykonanie uvedeného dôkazu som v konaní navrhoval opakovane (aj v prípravnom konaní - napr. pri záverečnom preštudovaní vyšetrovacieho spisu ako aj opakovane na hlavnom pojednávaní), a to z dôvodu, že som chcel preukázať, že s poškodeným sa poznáme už z minulosti pred údajným spáchaním skutku (22. augusta 2018), kedy mi tento kupoval jedlo a nápoje v uvedenej predajni, pričom sme tam chodievali spoločne, a teda nie je pravdivé tvrdenie poškodeného, uvedené na hlavnom pojednávaní dňa 20. februára 2019, že mi nikdy nekupoval jedlo a nápoje a že ma pozná len ako syna jeho známej (S.). Uvedené má tiež vplyv na vyhodnotenie vierohodnosti výpovede poškodeného ohľadom stíhaného skutku. My sme sa s poškodeným poznali dlhšiu dobu a tento mi opakovane kupoval jedlo a nápoje. V prípravnom konaní vyšetrovateľ žiadal zabezpečenie kamerových záznamov, ale podľa moji vedomostí ich pôvodne žiadal z vedľajšieho objektu - hotelu P., a nie z dotknutej predajne P., pričom až následne 8. decembra 2018 (viac ako 3 mesiace po údajnom skutku) bola vyťažená vedúca dotknutej predajne P., ktorá príslušníkom PZ uviedla, že záznamy z predajne uchovávali 7 dní, a teda im tieto záznamy vydať nevie, o čom je vo vyšetrovacom spise aj záznam z preverovania z 8. decembra 2018. Mám za to, že OČTK v tomto prípade pochybili, uvedené záznamy si žiadali oneskorene, pričom podľa mojich vedomostí si ich pôvodne žiadali od nesprávneho subjektu (hotel P.), a takto tiež porušili moje právo na obhajobu a zmarili vykonanie tohto dôkazu.

Čo sa týka výpovede sv. U., tak táto svedkyňa jednak v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom sama uviedla, že všetky informácie ohľadom skutku má len od poškodeného, ktorý jej mal dňa 22. augusta 2018 uviesť, že ho prepadli v byte a ona následne volala mestskú políciu. Aj pri tejto svedkyni sa vyskytli rozpory medzi jej výpoveďou z prípravného konania z 22. augusta 2018 a jej výpoveďou z hlavného pojednávania zo dňa 27. marca 2019, ktoré svedkyňa na hlavnom pojednávaní nevedela riadne vysvetliť, pričom tieto rozpory sa týkali najmä toho, že v prípravnom konaní vedkyňa vypovedala, že sused jej až pri druhej návšteve povedal, že mu mali ukradnúť telefón, pričom na hlavnom pojednávaní vypovedala, že jej to mal uviesť hneď pri prvej jeho návšteve, keď jej oznámil, že ho prepadli. Svedkyňa tiež vypovedala, že podľa nej poškodený alkohol nepije. Rovnako, že je abstinent, v konaní vypovedal aj poškodený. Odhladiť od toho, že svedkyňa nemá zákonné možnosti zisťovať, či poškodený pije, alebo nepije alkohol, resp. čo je, alebo nie je pod jeho vplyvom, tak v konaní o povolení obnovy konania v tejto veci, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 1T/24/2019, bol vypočutý sv. K. Š., ktorý potvrdil, že poškodený píjaval alkohol, pričom keď pije, tak je agresívny, a keď vtedy berie aj tabletky, tak je poškodený náladový. Aj uvedené tvrdenie sv. K. Š., t. j. pitie alkoholu v kombinácii s liekmi na

strane poškodeného, ma jednoznačne vplyv na schopnosť poškodeného vnímať a reprodukovat' prežité udalosti ako aj na špecifickú a všeobecnú vierohodnosť výpovede poškodeného, ktoré okolnosti som v konaní riadne navrhoval skúmať znalecky, avšak súd návrh na vykonanie (aj) tohto dôkazu zamietol.

Aj na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že v pôvodnom konaní (prípravnom konaní ako aj v konaní na súde - prvostupňovom ako aj odvolacom) konajúce OČTK a súdy pochybili a zásadným spôsobom porušili moje právo na obhajobu, ktoré mi garantujú jednak normy vnútroštátneho ako aj normy medzinárodného práva, keď aj v rozpore s ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku nepostupovali tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie a s rovnakou starostlivosťou neobjasňovali okolnosti svedčiace proti mne ako obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v môj prospech a v oboch smeroch nevykonávali dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. O uvedenom svedčí aj ten fakt, že vyššie uvádzané dôkazy (znalecké dokazovanie, oznámenie od ošetrojúcej lekárky, kamerové záznamy) som v konaní navrhoval vykonať riadne, včas a plne dôvodne, tieto dôkazy vychádzali z už vykonaného dokazovania vo veci (najmä z výsluchu poškodeného a z rozporov v jeho výpovediach) ako aj zo skutočnosti, že celé moje obvinenie a odsúdenie bolo založené výlučne na výpovedi poškodeného, ktorý vypovedal rozdielne na hlavnom pojednávaní a v prípravnom konaní, pričom rozpory vo svojich výpovediach nevedel riadne vysvetliť na hlavnom pojednávaní, jeho výpoveď spochybňujú výpovede sv. U. a sv. Š., podľa výpovede sv. Š. poškodený užíval lieky spolu s alkoholom, a za tejto situácie teda bez ďalšieho dokazovania konajúce súdy nemohli ustáliť moju vinu zo spáchania stíhaného skutku bez dôvodných pochybností, ako to ustanovuje ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku a porušili moje právo na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), keď riadne a dostatočne nezistili skutkový stav bez dôvodných pochybností, ako to ustanovuje ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku a porušili moje právo na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), keď riadne a dostatočne nezistili skutkový stav veci bez dôvodných pochybností, nevykonali navrhované dôkazy potrebné na riadne ustálenie skutkového stavu veci, nerešpektovali ustálenú súdnu prax, nerešpektovali všeobecne platnú zásadu trestného konania in dubio pro reo, v konaní postupovali a rozhodli arbitrárne. Zároveň som bol v tomto konaní uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona bez toho, aby bolo v konaní preukázané naplnenie všetkých znakov dotknutých skutkových podstat trestných činov z mojej strany. Správne ma konajúci súd mal v súlade so zásadou in dubio pro reo spod obžaloby v celom rozsahu oslobodiť, príp. vykonať dokazovanie v súvislosti s možným naplnením skutkovej podstaty iného trestného činu (napr. trestného činu krádeže, ...).

Mám za to, že ani hodnotenie vykonaného dokazovania zo strany konajúcich súdov nebolo v súlade so zásadou, ustanovenou v ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku, keď tieto nehodnotili vykonané dôkazy na základe starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Z vykonaného dokazovania by potom konajúce súdy nemohli dospieť k záveru o naplnení skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona akýmkoľvek konaním z mojej strany a v súlade so zásadou in dubio pro reo a ustálenou súdnou praxou by ma museli spod obžaloby v celom rozsahu oslobodiť, keďže celé moje obvinenie (ako aj odsúdenie) je postavené výlučne na výpovedi poškodeného, ktorá nie je podporená žiadnym iným z vykonaných dôkazov, navyše vo výpovediach poškodeného (prípravné konania a hlavné pojednávanie) sa vyskytli závažné rozpory, ktoré poškodený na hlavnom pojednávaní nedokázal riadne vysvetliť, výpoveď poškodeného spochybňujú aj výpovede sv. U. a sv. Š., sv. U. mala o udalosti výlučne tie informácie, ktoré jej poskytol poškodený, pričom aj v jej výpovediach sa vyskytli závažné rozpory, poškodený mal navyše kombinovať lieky s alkoholom. Za danej situácie výpoveď poškodeného, resp. jej vierohodnosť nebola v konaní riadne skúmaná, k čomu som navrhoval pribratie znalca do konania, čo však konajúci súd zamietol.

Konanie a rozhodnutia konajúcich súdov v tomto smere považujem za nesprávne, nezákonné a arbitrárne. Chybnosť konania dotknutých súdov vidím najmä v tom, že konajúce súdy riadne nevykonali mnou riadne, včas a dôvodne navrhnuté dôkazy, ktoré sú nevyhnutné na riadne zistenie skutkového stavu v danej veci bez dôvodných pochybností, nerešpektovali zásady in dubio pro reo, arbitrárnosti rozhodnutia o zamietnutí mojich návrhov na vykonanie dokazovania, nerešpektovali môjho práva na obhajobu, nesprávnom právnom posúdení skutku, nesprávnej aplikácii hmotnoprávných ustanovení (§ 15 Trestného zákona), nesprávnom hodnotení vykonaného dokazovania. Pochybenia konajúceho súdu

prvého stupňa neodstránil ani odvolací súd, ktorý moje odvolanie v celom rozsahu zamietol.

Vyššie uvedeným postupom a napádanými rozhodnutiami konajúcich súdov bolo jednoznačne závažným spôsobom porušené moje právo na obhajobu v konaní na súde prvého stupňa ako aj v odvolacom konaní, a teda je naplnený dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku" [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

V rámci odôvodnenia naplnenia dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku odkazujem aj na vyššie uvedenú argumentáciu v súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Z vyššie uvedenej argumentácie je zrejmé, že napádané rozhodnutia sú založené na nesprávnom právnom posúdení stíhaného skutku zo strany konajúcich súdov (prvostupňového a odvolacieho ako aj zo strany OČTK v prípravnom konaní). Je zrejmé, že v konaní nebolo preukázané, že ja by som použil násilie proti poškodenému alebo hrozbu bezprostredného násillia, keď najmä na základe výpovedí poškodeného z prípravného konania a z hlavného pojednávania nie je zrejmé, ako som mal sotiť poškodeného (v prípravnom konaní to malo byť od chrbta, na hlavnom pojednávaní to malo byť tvárou v tvár); ďalej podľa jeho výpovede na hlavnom pojednávaní som ho mal zhodiť na zem už pri otváraní vstupných dverí do bytu, čo v prípravnom konaní poškodený absolútne nespomínal, zároveň nie je preukázané, že by som mal voči poškodenému použiť akúkoľvek hrozbu bezprostredného násillia. Rovnako v konaní nebol preukázaný ani môj úmysel zmocniť sa mobilu poškodeného, súvislosť zmocnenia sa mobilu so sotením poškodeného, existencia úmyslu spáchať zločin lúpeže z mojej strany v rozhodujúcom okamihu - t. j. úmysel použiť násilie voči poškodenému, príp. hrozbu bezprostredným násillím voči poškodenému a rovnako úmysel zmocniť sa cudzej veci v rovnakom, rozhodujúcom čase, t. j. v čase začatia 'páchania' trestného činu. V danom smere v konaní vonkoncom nebolo preukázané naplnenie znakov skutkovej podstaty zločinu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona z mojej strany, keďže ja som do bytu poškodeného neoprávnene nevnikol, ako ani v ňom neoprávnene nezotrval, ale ma do neho dobrovoľne pozval a dobrovoľne pustil sám poškodený. A teda v súlade so zásadou in dubio pro reo som mal byť spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený. K uvedenému nenaplneniu znakov skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona z mojej strany. Ďalej odkazujem na moju argumentáciu, uvedenú vyššie v tomto podaní v súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, kde som tieto otázky vysvetlil komplexne.

Tu tiež poukazujem na nesprávne použitie ust. § 15 Trestného zákona (hmotnoprávne ustanovenie) zo strany konajúceho prvostupňového ako aj odvolacieho súdu, čo som napádal jednak vo svojom odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu (zdôvodnenie odvolania z 2. mája 2019), ale aj bližšie som to vysvetlil aj vyššie v tomto podaní v súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V tomto smere opätovne poukazujem na to, že konajúce súdy nebrali zreteľ na to, že v žiadnom mojom konaní nemožno vidieť úmysel spáchať zločin lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, keďže v tomto prípade by museli byť naplnené a v konaní riadne preukázané jednak úmysel zmocniť sa cudzej veci, a to v rovnakom, rozhodujúcom čase, t. j. súčasne pri začatí 'páchania' skutku, čo však v tomto konaní jednoznačne preukázané nebolo a nevyplýva to zo žiadneho z vykonaných dôkazov v konaní. Rovnako nebol preukázaný ani môj úmysel spáchať prečin porušovania domovej slobody podľa ust. § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, keďže do svojho bytu ma dobrovoľne pustil a pozval sám poškodený.

Konanie a rozhodnutia konajúcich súdov aj v tomto smere považujem za nesprávne, nezákonné a arbitrárne.

Na základe vyššie uvedeného je v mojom prípade daný aj dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia stíhaného skutku ako aj z dôvodu nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (a to najmä § 15 Trestného zákona)" [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku].

„V prvom rade si dovoľujem uviesť, že odvolací súd pri výroku o treste pochybil pri vyhodnotení pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a pochybil pri aplikácii ust. § 38 ods. 5 Trestného zákona, tento právny názor odvolacieho súdu je v plnom rozsahu nesprávny a odvolací súd pri vyhodnocovaní pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a pri aplikácii ust. § 38 ods. 5 Trestného zákona porušil zákon.

V predmetnej veci poukazujem na skutočnosť, že odvolací súd u obžalovaného nezistil žiadnu

poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 Trestného zákona, no zistil dve priťažujúce okolnosti, a to podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, že už bol za trestný čin odsúdený a podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, že predmetným skutkom spáchal viac trestných činov a takisto prišiel k záveru, že keďže obžalovaný už bol v minulosti odsúdený za zločin rozhodnutím Okresného súdu Šaľa, sp. zn. 3T/68/2001, a rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/93/2015, a tieto odsúdenia neboli ku dňu rozhodnutia zahladené, dolná hranica trestnej sadzby sa v zmysle ust. § 38 ods. 5 Trestného zákona zvýšila o jednu polovicu rozdielu medzi dolnou a hornou hranicou trestnej sadzby na 5 rokov a 6 mesiacov a súd preto mohol po úprave trestnej sadzby uložiť obžalovanému trest odňatia slobody v rozpätí od 5 rokov a 6 mesiacov do 8 rokov.

Z uvedeného je zjavné, že odvolací súd nesprávne predchádzajúce odsúdenie obžalovaného pričítal raz ako priťažujúcu okolnosť to podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a druhý raz, keďže obžalovaný už bol v minulosti odsúdený za zločin rozhodnutím Okresného súdu Šaľa, sp. zn. 3T/68/2001, a rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/93/2015, a tieto odsúdenia neboli ku dňu rozhodnutia zahladené, zvýšil dolnú hranicu trestnej sadzby v zmysle ust. § 38 ods. 5 Trestného zákona o jednu polovicu rozdielu medzi dolnou a hornou hranicou trestnej sadzby na 5 rokov a 6 mesiacov a takto po úprave trestnej sadzby odvolací súd ukladal obžalovanému trest odňatia slobody v rozpätí od 5 rokov a 6 mesiacov do 8 rokov.

Podľa vyššie uvedeného súd mal postupovať v zmysle ust. § 38 ods. 4 Trestného zákona (Ak prevažuje pomer priťažujúcich okolností, zvyšuje sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu), pričom v danom prípade dolná hranica trestnej sadzby predstavovala 4 roky a 8 mesiacov a horná hranica 8 rokov.

Vzhľadom na okolnosti prípadu v súlade s ust. 39 ods. 1 Trestného zákona na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje pre odsúdeného aj trest kratšieho trvania, a preto mal súd určiť rozpätie trestnej sadzby od 4 rokov a 8 mesiacov do 8 rokov a takto mal vymerať trest v spodnej hranici tohto rozpätia, pričom trest vo výmere 7 rokov je neprimerane prísny, ktorý napokon nenaplní účel a tento účel môže byť naplnený aj trestom kratšieho trvania v rozsahu do 5 rokov.

Na základe uvedených skutočností mám za to, že aj odvolací súd svojvoľne vykladal a aplikoval príslušné trestnoprávne predpisy, svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, vôbec sa nezaoberal s mojim návrhom a prednesom uvedeným v odvolaní, aby mi bol uložený trest v rozsahu 5 rokov, rovnako ako ho neodôvodnil dostatočne i prvostupňový súd, obe rozhodnutia sú teda arbitrárne, v dôsledku čoho je naplnený dovolací dôvod podľa ust. § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), a písm. i) Trestného poriadku, keď súd zásadným spôsobom porušil moje právo na obhajobu, bol mi uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia,

Vzhľadom na uvedené nerešpektovanie a nezohľadnenie mojich námietok použitých v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku, s ktorými námietkami sa odvolací súd nevysporiadal a nezabezpečil tak nápravu nezákonného stavu daného rozhodnutím prvostupňového súdu, došlo jednoznačne k zásadnému porušeniu môjho práva na obhajobu, a došlo k vydaniu rozhodnutia, ktoré je v rozpore so zákonom, skutkovým a právnym stavom v danej veci.

V zmysle vyššie uvedeného navrhujem, aby Najvyšší súd SR ako príslušný dovolací súd, z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku v zmysle ustanovenia § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, zrušil napádaný rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/57/2022-484, z 11. októbra 2022 a rozsudok Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/12/2019, z 27. marca 2019 a v zmysle § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal vec príslušnému súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol v inom senáte.

Zároveň navrhujem, aby bol odsúdený ihneď prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorého výkon je nezákonný. Keďže aktuálne vykonávam trest odňatia slobody, uložený mi pôvodným rozsudkom v tejto veci, navrhujem, aby konajúci dovolací súd po zrušení napádaných rozhodnutí v súlade s ust. § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že ma do väzby neberie, keďže neexistuje žiaden zákonný dôvod na moju väzbu a moje trestné stíhanie možno zrealizovať aj neväzobne, t. j. keď budem trestne stíhaný na slobode" [§ 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku, § 374 ods. 3 Trestného poriadku].

K dovolaniu sa využíjúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadrila prokurátorka, a síce v podstate takto:

„Na základe listu Okresného súdu Galanta zo 17. júla 2023 zasielam k dovolaniu odsúdeného C. N., nar. XX. V. XXXX v C. (ďalej tiež ako ‚dovolateľ‘ alebo ‚odsúdený‘ v príslušnom gramatickom tvare), podanému prostredníctvom obhajkyne JUDr. Eleonóry Zuzákovej proti rozsudku Okresného súdu Galanta, sp. zn. 31T/12/2019, z 27. marca 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/57/2022, z 11. októbra 2022, nasledovné vyjadrenie:

V predmetnej veci už raz rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd, keď rozsudkom, sp. zn. 1Tdo/32/2021, zo 4. júla 2022 zrušil uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/98/2019, zo 4. júla 2019 a krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 374 odsek 1, odsek 2 Trestného poriadku dôvody dovolania musia byť vymedzené už pri podaní dovolania a podľa § 385 odsek 1 Trestného poriadku dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Z cit. ustanovení vyplýva, že v poradí druhom dovolaní v predmetnej trestnej veci môžu byť uplatnené ako dovolacie námietky iba také námietky, ktoré smerujú voči konaniu a rozhodovaniu súdov po tom, ako vo veci rozhodol prvýkrát dovolací súd, teda po 4. júli 2022. V opačnom prípade, teda ak by mali byť prípustné aj dovolacie námietky smerujúce voči konaniu a rozhodovaniu, ktoré predchádzalo prvému rozhodnutiu dovolacieho súdu, boli by obídene vyššie cit. ustanovenia Trestného poriadku.

V podanom dovolaní sa však námietky voči konaniu a rozhodovaniu po prvom rozhodnutí dovolacieho súdu nachádzajú až na str. 8, kde dovolateľ namieta pochybenie odvolacieho súdu pri aplikovaní § 38 odsek 5 Trestného zákona a pochybenie pri neaplikovaní § 39 odsek 1 Trestného zákona.

Z uvedeného vyplýva, že všetky predchádzajúce námietky sú zjavne nedôvodné bez ohľadu na ich obsah, pretože nie sú prípustné.

Navyše už v cit. rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Tdo/32/2021, zo 4. júla 2022 tento uviedol, že dovolací súd nemôže skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, preto všetky dovolacie námietky, v ktorých dovolateľ namieta, že nebolo preukázané, že spáchal trestný čin, alebo že súd nevykonával ním navrhnuté dôkazy, sú zjavne nedôvodné.

Aj pri existencii námietok voči konaniu a rozhodovaniu po prvom rozhodnutí dovolacieho súdu nachádzajúcich sa až na str. 8 je zrejmé, že tieto tak, ako ich dovolateľ uvádza [§ 371 odsek 1 písmeno c), písmeno h), písmeno i) Trestného poriadku, § 374 odsek 3 Trestného poriadku], nie sú dané. Navyše nie je ani zrejmé, v čom konkrétne má ten - ktorý dovolateľom uvedený dôvod spočívať.

Dovolateľ namieta, že súd mal použiť ustanovenie § 38 odsek 4 Trestného zákona (pri prevahe príťažujúcich okolností) a nie § 38 odsek 5 Trestného zákona, kedy podľa názoru dovolateľa ‚opätovné spáchanie zločinu‘ je premietnuté už v aplikácii ustanovenia § 37 písmeno m) Trestného zákona, a teda sa podľa názoru dovolateľa jedná o porušenie zásady ne bis in idem. Podľa názoru dovolateľa mal súd aplikovať ustanovenie § 38 odsek 4 Trestného zákona. Aplikáciou logického ako aj gramatického výkladu ustanovení § 38 odsek 2, odsek 4, odsek 5 Trestného zákona je absolútne zrejmé, že v prípade vzhľadnutia splnenia podmienok vymedzených v ustanovení § 38 odsek 5 Trestného zákona sa ustanovenie § 38 odsek 4 Trestného zákona nepoužije, čo bolo aplikované (a zákonne a logicky zdôvodnené) aj v rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/57/2022, z 11. októbra 2022.

Ak má obhajoba na mysli, že len samotnou konštatáciou existencie príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písmeno m) Trestného zákona a následným aplikovaním ustanovenia § 38 odsek 5 Trestného zákona došlo k porušeniu princípu ne bis in idem, takúto úvahu možno označiť pri 19-tich odsúdeniach C. N. (vrátane dvoch odsúdení za zločiny) za nesprávnu. Poukazujem tiež na R 18/2015, v zmysle ktorého ‚otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmavania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti či už poľahčujúcej alebo príťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá pri splnení podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia)‘.

K argumentu dovolateľa týkajúceho sa nesprávnosti postupu súdu, keď pri ukladaní trestu neaplikoval ustanovenie § 39 odsek 1 Trestného zákona, uvádzam, že ani v tomto prípade nie je naplnený žiaden z označených dovolacích dôvodov. V prípade ustanovenia § 39 odsek 1 Trestného zákona sa jedná o moderačné oprávnenie súdu (nie ustanovenie kogentnej povahy) a pokiaľ súd takého oprávnenie v konkrétnom prípade nevyužil, nemožno konštatovať, že trest bol uložený mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 odsek 1 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod. (primerane R 5/2011)

S ohľadom na vyššie uvedené mám za to, že nie sú splnené dôvody dovolania, a preto navrhujem podľa § 382 písmeno c) Trestného poriadku dovolanie odsúdeného C. N. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Eleonóry Zuzákovskej odmietnuť".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolanie obvineného je treba odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 a nasl. Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zjavné, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie".

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011, zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Námietky obvineného boli naprieč celým dovolaním predovšetkým skutkového charakteru, najvyšší súd tak hneď úvodom pripomína, že na základe dovolania podaného obvineným sa skutkovým stavom nie je oprávnený zaoberať.

Dovolaciemu súdu je zrejmé aj to, že s dovolacími námietkami obvineného sa vo svojom rozhodnutí Krajský súd v Trnave, sp. zn. 3To/57/2022, z 11. októbra 2022 vysporiadal a najvyšší súd sa toho pridŕža. Tiež odvolacie námietky boli v podstate rovnaké ako tie uplatnené v dovolaní obvineného. Najvyšší súd sa nižšie teda venuje jeho najpodstatnejším tvrdeniam, ale summa summarum opakuje už správne závery prijaté vo vyššie citovaných rozhodnutiach súdov nižších stupňov.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a dôvodu dovolania podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenie neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval námietkou nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa i uznesenia odvolacieho súdu, ktorý nenapravil ním vytýkané pochybenia.

Právo na obhajobu tak, ako je zakotvené v článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v článku 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v článku 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru a v neposlednom rade v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov, činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu, je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného

výkonu súdництва smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko).

Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Jedným zo základných princípov trestného konania je nutnosť starostlivo a úplne popísať dôkazný postup, ktorý súčasne treba logicky a presvedčivo odôvodniť. Uvedenú požiadavku zakotvil zákonodarca do sústavy nárokov na odôvodnenie rozsudku, a tak isto aj uznesenia, ktoré má povahu rozhodnutia vo veci samej. Preto nie je prípustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať vyššie vymedzené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktoré nie sú náležitým spôsobom odôvodnené, resp. primerane vysvetlené. Takéto rozhodnutia (ich odôvodnenie alebo absencia takéhoto odôvodnenia tam, kedy rozhodné skutočnosti v zásade musia byť odôvodnené) nie sú adhézne k určite

zistenému skutkovému stavu vyjadrenému v odôvodnení dotknutého rozhodnutia. Za takéhoto procesného stavu ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú požiadavky Trestného poriadku ako základného procesnoprávneho predpisu upravujúceho trestné konanie. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie „posúva“ aj do protiústavnej polohy, a to najmä z hľadiska nároku trestne stíhaného obvineného na spravodlivé posúdenie jeho trestnej veci (ÚS 181/2000 - ČR). Napriek prezumpcii, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy, platí, že musí o vznesených návrhoch na vykonanie dokazovania rozhodnúť a pokiaľ im nevyhoví, musí vo svojom rozhodnutí vysvetliť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykoná, resp. prečo ich neprevzal ako základ svojich skutkových zistení (ÚS 413/2002 - ČR). Je vecou súdov nižšieho stupňa, ktoré dôkazy a v akej kvantite považujú za dostatočné na preukázanie skutkového stavu.

Zo strany odvolacieho súdu ide preto o otázku právnú, kedy by zistené pochybenie mohlo potenciálne zakladať dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane pozri ITdoV/6/2017). Pre dovolací súd je z pohľadu skúmania dodržania práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podstatným zistenie či sa súd prvého stupňa, alebo odvolací súd návrhom obvineného na vykonanie dokazovania zaoberali (t. j. či ho zaregistrovali) a súčasne uviedli aspoň stručné dôvody, na podklade ktorých sa takémuto návrhu rozhodli nevyhovieť.

Povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu je rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods. 1 dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú námietky odvolateľa voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery.

Výrok rozhodnutia sám o sebe totiž nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného „skontrolovať“, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti, v „jej mene“ (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Ak ide o náležitý argument významný pre rozhodnutie, odpoveď naň musí byť nielen konkrétna, no navyše aj v zásade špecifická. Nakoľko platí predpoklad, že v zásade každý návrh obvineného je potrebné vnímať čo do významového hľadiska (pre obvineného) zvlášť citlivo, treba dodať, že v konaní vedenom pred profesionálnymi sudcami, obvineného chápanie jeho odsúdenia vychádza predovšetkým z dôvodov uvedených v súdnych rozhodnutiach. V takých prípadoch musia vnútroštátne súdy uviesť dostatočne jasne dôvody, na ktorých sa zakladajú ich rozhodnutia. Odôvodnené rozhodnutia tiež slúžia v dokazovaní stranám, ktoré boli vypočuté, a tým prispievajú k väčšej ochote prijať rozhodnutia o „ich“ strane. Okrem toho je povinnosťou súdu založiť svoje úvahy na objektívnych argumentoch a tiež chrániť právo na obhajobu. Rozsah povinnosti odôvodnenia závisí od povahy rozhodnutia a musí byť stanovený s ohľadom na okolnosti prípadu.

Na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, obvinený a samozrejme aj verejnosť musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol daný - to je zásadnou poistkou proti svojvôli (Taxquet v. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným, právne korektným, no najmä zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (IV. ÚS 14/07).

Následne musí najvyšší súd skonštatovať, že žiadne okolnosti, ktorými obvinený odôvodňoval naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v danom prípade zistené neboli.

Okresný súd Galanta na str. 4-5 svojho odsudzujúceho rozsudku dôsledne, presne, zrozumiteľne a vyčerpávajúco rozobral všetky vykonané dôkazy, tieto vyhodnotil jednotlivo i v súhrne, presvedčivo vysvetlil, prečo neuveril tvrdeniam obvineného a najmä, ktoré dôkazy preukazujú jeho vinu. Tu treba poznamenať, že aj odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku na str. 7-12 reagoval na všetky podstatné odvolacie námietky a náležitým spôsobom vysvetlil, prečo neakceptoval odvolacie argumenty obhajoby. Najvyšší súd považuje odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu za vhodnú ukážku toho ako má odôvodnenie rozsudku vyzerieť, aby zodpovedalo nielen ustanoveniu § 168 Trestného poriadku, ale aj požiadavke článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ďalej rozporoval, že súd nevykonával ním navrhované dôkazy, ktoré boli potrebné pre správne zistenie a objasnenie skutku, čím mu malo byť odňaté právo na obhajobu.

Na tomto mieste je ku namietanému potrebné uviesť najprv to, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Nie je ďalej podľa najvyššieho súdu možné podať úspešne dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhom na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Ak by záver súdu o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy aj ich hodnotenie súdmi nižších stupňov. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3 a § 326 ods. 5 Trestného poriadku).

Ak by však aj podľa vyššie uvedených kritérií išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom, a to v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci samej.

Z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený mal v konaní pred súdom možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy zákonným spôsobom rozhodli.

Súd prvého stupňa sa na str. 4 svojho rozsudku, sp. zn. 31T/12/2019, z 27. marca 2019 podrobne vysporiadal a odôvodnil odmietnutie návrhov na doplnenie dokazovania zo strany obvineného. To isté potom platí o dôslednom odôvodnení na str. 11 a 12 rozsudku odvolacieho súdu, sp. zn. 3To/57/2022, z 11. októbra 2022. Najvyšší súd nepovažuje preto za potrebné opakovať závery, ktoré si osvojil rovnako ako vo veci konajúce súdy. Taktiež všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené. Ako však už bolo uvedené, zistenie skutku súdom na podklade vykonaných dôkazov a nevykonanie ďalších dôkazných návrhov obvineného nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Nie všetky dovolacie námietky obvinený aj správne subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd sa zaoberal len tými, ktoré pod neho aj reálne spadajú, a to s poukazom na R 120/2012. Uvedené v kontexte vyššie vyjadrených právnych úvah primerane platí o

všetkých nesprávne označených námietkach naprieč celým dovolaním.

Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ani s ním súvisiaci dôvod dovolania podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku, teda že by v konaní pred súdmi nižších stupňov prišlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa - to znamená, že

- obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo
- obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu (trestu domáceho väzenia, trestu povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia a pod.).

Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (napr. uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin). Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne uložené tresty, pričom Trestný poriadok uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa - § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Najvyšší súd v konkrétnej veci nezistil pochybenia odvolacieho súdu pri ukladaní trestu obvinenému.

Krajský súd v Trnave pri úvahách o druhu a výmere trestu vychádzal z § 34 a nasl. Trestného zákona, pričom pri ukladaní trestu v súlade s § 38 ods. 2 Trestného zákona správne zistil dve priťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. m), § 37 písm. h) Trestného zákona a žiadnu poľahčujúcu okolnosť. Následne postupoval zákonným spôsobom, keď vzhľadom na to, že obvinený bol v minulosti odsúdený za zločin rozhodnutím Okresného súdu Šaľa, sp. zn. 3T/68/2001, a rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 4T/93/2015, a tieto odsúdenia neboli ku dňu rozhodnutia zahladené, v súlade s § 38 ods. 5 Trestného zákona zvýšil dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby na 5 rokov a 6 mesiacov. Trest odňatia slobody odvolací súd teda ukladal v rozpätí od citovanej sadzby dolnej hranice do výšky 8 rokov tej hornej. Obvinenému nakoniec uložil plne v zmysle zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov. To isté potom platí aj o zaradení do ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Najvyšší súd v tomto smere bližšie odkazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Trnave (konkrétne na str. 13).

Obvinený v podstate namietal, že krajský súd mal pri prevahe priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona duplicitne použiť aj zvýšenie trestnej sadzby podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona (opätovné spáchanie zločinu), pretože „opätovné spáchanie zločinu“ je premietnuté už v aplikácii priťažujúcej okolnosti § 37 písm. m) Trestného zákona a ide tak o porušenie zásady ne bis in idem. Takéto dôvodenie však nemá právny podklad, a to vzhľadom na skutočnosť, že aplikáciu § 38 ods. 4 Trestného zákona vylučuje samotné znenie poslednej vety ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona. Nakoniec v napadnutom rozsudku aj sám krajský súd síce zistil existenciu dvoch priťažujúcich okolností, avšak trestnú sadzbu neupravoval aj podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona, ale výlučne a len podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona - teda nie duplicitne. Zvolený postup Krajského súdu v Trnave ako jediný správny, najvyšší súd aprobuje.

K priznaniu priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného poriadku najvyšší súd uvádza, že rovnako ako krajský súd stupňa vidí opodstatnenie zistenia jej existencie. Zároveň je možné zopakovať,

že jej existencia nemala na výšku trestu žiaden vplyv, pretože moderácia konkrétneho rozpätia trestnej sadzby bola vykonaná výlučne len prostredníctvom § 38 ods. 5 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o tvrdenie obvineného, že nepoužitím ustanovenia § 39 Trestného zákona súdmi došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, najvyšší súd k tomu uvádza, že nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá tak označený ako ani žiaden iný dôvod dovolania.

Je tomu tak z dôvodu, že hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody sa svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 a nasl. Trestného zákona. Na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 <. ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávnej, ale zároveň kogentnej povahy ho preto nemožno podriaďovať pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z toho plynie záver, že pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom. Naopak, druhý predstavuje špeciálny hmotnoprávny dôvod vzťahujúci sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku ale nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 a nasl. Trestného zákona (resp. § 40 a nasl. Trestného zákona v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný. Pokiaľ totiž súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 a nasl. Trestného zákona preto nezakladá žiadny dovolací dôvod (viď R 5/2011).

Zo zmieneného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je

oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Ako z citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinstančné. Inak povedané, dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštalcie. Rovnako nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú, „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Nakoľko je uvedené žiaľ napriek konštantnému upozorňovaniu najvyšším súdom v jeho rozhodovacej činnosti naďalej priam notoricky zaužívanou praxou, dovolací súd obvinenému znovu pripomína, že právomoc dovolacieho súdu je v prípade dovolania podaného oprávnenou osobou uvedenom v § 369 ods. 2 Trestného poriadku striktno ohraničená dôvodmi dovolania len podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (prvá veta v odseku 2 § 369 Trestného poriadku). Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ako je tomu v kontexte trestnej veci obvineného), navyiac vetou za bodkočiarkou - „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.“

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nemôže už v tretej inštalcii opätovne hodnotiť dôkazy a tak (ako sa to domáha dovolateľ) dokonca dospieť k iným, nepochybne skutkovým záverom, spočívajúcim v tom či boli, resp. neboli konaním uvedeným v skutkovej vete obžaloby naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Hodnotenie dôkazov a vyvodenie z toho právnych záverov je kategóriou procesného práva - § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Je potom bez významu, či dospeli skôr konajúce a rozhodujúce súdy pri použití ich zákonom zverenej povinnosti tak, ako je táto vymedzená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku k záverom markantne odlišným od tých, ktoré v podanom dovolaní predkladá subjekt podávajúci dovolanie.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu (v posudzovanom prípade o to viac aktuálne, keď obvinený namietal subjektívnu stránku skutkových podstat trestných činov lúpeže a porušovania domovej slobody) vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) výnosy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu,
- g) majetkové pomery na účely odňatia výnosov z trestnej činnosti.

S poukazom na vyššie uvedené je zjavné, že najvyšší súd dovolacie námietky - ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov - musí označiť v predmetnej trestnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyiac, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je už skôr zmieňovaná procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Najvyšší súd preto pripomína, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je v zmysle uvedeného podstatným skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený C. N. spáchal trestné činy kladené mu za vinu tak, ako je uvedené v rozsudku odvolacieho súdu. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona (aj s poukazom na rozsudok najvyššieho súdu v danej veci, sp. zn. ITdo/32/2021). Použitú právnú kvalifikáciu podľa citovaného ustanovenia odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkových podstat označených trestných činov. Oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, Krajský súd v Trnave po jeho zrušení, postupoval v intenciách právne záväzného názoru najvyššieho súdu a správne upustil od osobitných kvalifikačných pojmov podľa § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona a podľa § 140 písm. c) Trestného, nakoľko skutočnosti uvádzané v skutkovej časti rozsudku súdu prvého stupňa v ňom nemali oporu, s čím sa najvyšší súd stotožňuje.

Čo sa ďalej týka námietok obvineného spočívajúcich v polemike so závermi súdov o naplnení subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, ktorý bol predmetom trestného stíhania najvyšší súd poukazuje na závery plynúce zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011, podľa ktorého dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže naplňať poukaz na to, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, na základe

konkrétnych skutkových okolností, ktorých správnosť a úplnosť v rámci dovolacieho konania nie je možné skúmať a meniť. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť, k čomu je možné opätovne poukázať na skôr prezentované právne úvahy najvyššieho súdu vo vzťahu k § 119 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku ako všeobecného ustanovenia upravujúceho predmet dokazovania.

Najvyšší súd sa na tomto mieste ešte v krátkosti pristaví pri námietke nesprávnej aplikácie hmotnoprávneho ustanovenia § 15 Trestného zákona zo strany obvineného.

Iné hmotnoprávne ustanovenia ako má obvinený na mysli (pod tým čo v súvislosti s nimi rozumie), sa týkajú riešenia predbežných, nie priamych kvalifikačných otázok. Preto posúdenie úmyselného spáchania trestného činu v zmysle naposledy citovaného zákonného ustanovenia je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku, nie otázkou použitia iných hmotnoprávných ustanovení, ktorá spadá pod ten istý dovolací dôvod ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Otázkou samotného zavinenia, teda subjektívnou stránkou skutkových podstat kladených obvinenému za vinu sa dovolací súd už skôr zaoberal.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto dovoláciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

Keď obvinený v závere dovolania navrhol, aby podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku bol výkon trestu odložený alebo prerušený až do rozhodnutia, najvyšší súd na to poriadku nevidel opodstatnenie.

Nakoľko najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie dôvodov dovolania namietaných obvineným rozhodol v konečnom dôsledku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.